

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- Συστηματική ανάγνωση από την εφηβική ηλικία,
- Αίσθηση ανακάλυψης του κόσμου,
- Διατρέχει μια ποικιλία θεμάτων, ακόμη και τα οικονομικά τα τελευταία χρόνια,
- Αίσθηση συμμετοχής στην πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα,
- Συνειδητοποίηση ότι κάθε εφημερίδα προβάλλει την καθημερινότητα από μια οπτική γωνία,
- Βοήθεια σε επιλογές αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου,
- Η ανάγνωση της εφημερίδας οδηγεί σε άλλες αναγνώσεις.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η συντάκτρια χρησιμοποιεί τις ερωταποκρίσεις στη δεύτερη και την τρίτη παράγραφο του κειμένου.

Η ερώτηση «Τι μου έδινε αυτή η ανάγνωση που είχε γίνει οπωσδήποτε εθισμός;» τίθεται στη μέση της δεύτερης παραγράφου, ενώ η συντάκτρια έχει προηγουμένως καταθέσει την προσωπική της εμπειρία ως αναγνώστριας εφημερίδας, και προκειμένου να περάσει στην εξήγηση αυτής της αναγνωστικής πρακτικής.

Η δεύτερη ερώτηση εντοπίζεται στην αρχή της τρίτης παραγράφου του κειμένου: «Ποια είναι σήμερα η σχέση των νέων με τις εφημερίδες;». Έχει προηγηθεί στην προηγούμενη παράγραφο η αναφορά στη σημασία της ανάγνωσης για τη γενιά της συντάκτριας, ενώ στη συγκεκριμένη παράγραφο γίνεται λόγος για τη σχέση των σημερινών νέων με τις εφημερίδες.

Λειτουργία ερωτήσεων:

- συμβάλλουν στη συνοχή του λόγου, την ομαλή μετάβαση από το ένα θέμα στο άλλο, από παράγραφο σε παράγραφο,
- προσδίδουν αμεσότητα στον λόγο,
- υπογραμμίζουν emphaticά το θέμα στο οποίο πρόκειται να εστιάσει, στη συνέχεια, η συντάκτρια,

- δίνουν την αίσθηση διαλόγου στο κείμενο, προσελκύοντας το ενδιαφέρον και την προσοχή του/της αναγνώστη/-τριας, καθιστώντας πιο εύληπτο το κείμενο κ.ά.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Ρηματικό πρόσωπο: α' ενικό

Σύνδεση επιλογής ρηματικού προσώπου με την πρόθεση της συντάκτριας:

Στο συγκεκριμένο σημείο του κειμένου η συντάκτρια προχωρά στην κατάθεση μιας προσωπικής της εμπειρίας, της εμπειρίας της ως έφηβης αναγνώστριας. Γι' αυτό τον λόγο, λοιπόν, επιλέγεται το α' ενικό ρηματικό πρόσωπο, το οποίο ενισχύει την αίσθηση του βιώματος. Με την περιγραφή της προσωπικής εμπειρίας προσδίδεται αμεσότητα στον λόγο, το μήνυμα γίνεται πιο εύληπτο και ο τόνος πιο οικείος, ώστε να προκληθεί το ενδιαφέρον του δέκτη.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια του/της μαθητή/-τριας να αναδείξει μέσα από την απάντησή του/της τις σκέψεις και τα συναισθήματά του/της σε σχέση με:

- την άποψη ότι η μόρφωση είναι ανώφελη, όπως εκφράζεται από την επιφυλακτική έως υποτιμητική στάση του γερο-Ανέστη για τα γράμματα, η οποία ενδεχομένως απορρέει από το χαμηλό μορφωτικό/κοινωνικό επίπεδο του ίδιου (*Πολύ ακριβά, μικρό μου, τ' αγοράζεις τα γράμματα. Και τι έχεις σκοπό να τα κάνεις; ... Ε, καλά, έμαθες να διαβάζεις. Ύστερα! Τι κέρδος θα έχεις; ... Γι' αυτό μοναχά τα θέλεις; Δεν τα βλέπεις όλα όσα είναι μπροστά σου;*)
- την αντίληψη ότι η μόρφωση ανοίγει νέους ορίζοντες στον άνθρωπο (*Λένε πως... άμα δεν ξέρεις γράμματα, είσαι στραβός... Μα μπορεί να είναι κι άλλα και να μην τα βλέπω. Και να τα δω μεθαύριο, που θα μάθω γράμματα... Ύστερα θέλω να μάθω και κάτι μυστικά που έχουνε τα βιβλία για να μπορώ να τα λέω και στους άλλους...;*),
- και την πεποίθηση ότι η μόρφωση μπορεί να οδηγήσει σε κοινωνικο-οικονομική εξέλιξη, να ενδυναμώσει το άτομο και να λειτουργήσει ως κοινωνικός αναβατήρας (*Θέλω να φύγω απ' τα γελάδια. Να μπορώ να φορώ παστρικά ρούχα. Να γράφω και γράμματα, στρογγυλά σαν του δασκάλου. Και να μπορώ να μιλώ καλά. Να μη με περιγελάνε...;*), όπως εκφράζεται μέσα από την ένθερμη στάση του Μέλιου για τα γράμματα, ο οποίος είναι αποφασισμένος να στερηθεί ακόμη και την τροφή προκειμένου να μορφωθεί (*Όλο το καλοκαίρι δούλευα, και το χειμώνα... Και τώρα ήρτα για τις εξετάσεις. Έβαλα στην άκρη λίγα για τα βι-*

*βλία μου, και για το νοίκι, θα τρώω λίγο, μια φορά τη μέρα .... Δεν μπορούσε να κάνει χω-
ρίς αυτά. Να, τα λαχταρούσε, έτσι... σαν το ψωμί, πώς το λένε;) κ.ά.*